

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO
ĮSTATYMAS

1998 m. gegužės 12 d. Nr. VIII-729
Vilnius

Nauja įstatymo redakcija:

Nr. [IX-900](#), 2002-05-23, Žin., 2002, Nr. 60-2412 (2002-06-19)

PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis Įstatymas nustato valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarką bei sąlygas, valstybės ir savivaldybių institucijų įgaliojimus šioje srityje tiek, kiek to nereglamentuoja kiti šio turto valdymo ir (ar) naudojimo bei (ar) disponavimo juo įstatymai.

2. Lietuvos banko turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarką ir sąlygas nustato Lietuvos banko įstatymas.

2 straipsnis. Pagrindinės Įstatymo sąvokos

1. **Turtas** – materialiosios, nematerialiosios ir finansinės vertybės.

2. **Ilgalaikis materialusis turtas** – turtas, kuris naudingai eksploatuojamas ilgiau negu vienerius metus, o jo įsigijimo vertė ne mažesnė už Vyriausybės nustatytą vertę.

3. **Trumpalaikis materialusis turtas** – turtas, kuris naudingai eksploatuojamas ne ilgiau negu vienerius metus arba kurio įsigijimo vertė yra mažesnė už Vyriausybės nustatytą ilgalaikio materialiojo turto vertę.

4. **Turto valdymas** – teisė įstatymų nustatyta tvarka daryti turtui fizinį bei ūkinį poveikį.

5. **Turto naudojimas** – naudingųjų turto savybių taikymas naudotojo poreikiams tenkinti.

6. **Disponavimas turtu** – teisė turtą parduoti, kitaip perleisti, taip pat išnuomoti, įkeisti arba kitokiu būdu keisti jo teisinę būklę.

7. **Turto patikėjimo teisė** – valstybės ar savivaldybių institucijos, Lietuvos banko, valstybės ar savivaldybės įmonės, įstaigos, organizacijos teisė savo įstatuose (nuostatuose), taip pat valstybės ar savivaldybės įmonių, įstaigų, organizacijų veiklą reglamentuojančiuose norminiuose aktuose nustatyta tvarka bei sąlygomis valdyti, naudoti valstybės ar savivaldybių perduotą turtą ir disponuoti juo nepažeidžiant įstatymų ir kitų asmenų teisių bei interesų. Kiti juridiniai asmenys valstybės ar savivaldybės jiems patikėjimo teise perduotą turtą valdo, naudoja ir disponuoja juo tiek ir tokia tvarka bei sąlygomis, kaip nustatyta šio Įstatymo 9 ar 11 straipsniuose bei turto patikėjimo sutartyje.

8. **Turto valdytojas** – valstybės ar savivaldybių institucijos, Lietuvos bankas, valstybės ar savivaldybės įmonė, įstaiga ar organizacija ir šio Įstatymo 9 bei 11 straipsnyje nustatytais atvejais kiti juridiniai asmenys, patikėjimo ar nuosavybės teise valdantys, naudojantys valstybės ar savivaldybės turtą ir disponuojantys juo.

9. **Liekamosios medžiagos** – tinkamos naudoti detalės, mazgai, taurieji metalai, brangakmeniai, antrinės žaliavos, statybinės ir kitos medžiagos, liekančios išardžius numatytą likviduoti turtą.

10. **Turto nurašymas** – Vyriausybės nustatyta tvarka įformintas turto išėmimas iš apyvartos ar sandėliavimo vietų, kai šis turtas perleidžiamas ar likviduojamas.

11. **Turto likvidavimas** – Vyriausybės nustatyta tvarka nurašyto turto išvežimas į sąvartyną arba jo sunaikinimas.

3 straipsnis. Valstybės turto sandara

1. Valstybės turtas gali būti:

- 1) ilgalaikis materialusis;
- 2) nematerialusis;
- 3) finansinis;
- 4) trumpalaikis materialusis.
2. Valstybės ilgalaikis materialusis turtas yra:
 - 1) žemė, vidaus vandenys, miškai, parkai ir kiti nekilnojamieji daiktai;
 - 2) žemės gelmės, taip pat valstybinės reikšmės vidaus vandenys, miškai, parkai, keliai bei kilnojamosios ir nekilnojamosios kultūros vertybės ir paminklai, jei bet koks šiame punkte išvardytas turtas valstybei nuosavybės teise priklauso įstatymų nustatyta tvarka;
 - 3) Lietuvos bankui, valstybės institucijoms, valstybės įmonėms, įstaigoms bei organizacijoms, savivaldybėms ir šio Įstatymo 9 straipsnyje nustatytais atvejais kitiems juridiniams asmenims patikėjimo teise perduoti pastatai ar jų dalys, statiniai ar įrenginiai;
 - 4) kitas ilgalaikis materialusis turtas.
3. Valstybės nematerialusis turtas yra:
 - 1) valstybės vardas;
 - 2) Lietuvos Respublikos heraldikos objektai;
 - 3) teisės į oro erdvę virš Lietuvos Respublikos teritorijos, jos kontinentinį šelfą bei ekonominę zoną Baltijos jūroje;
 - 4) radijo dažnių ištekliai;
 - 5) patentai ir licencijos, taip pat teisės, atsirandančios iš patentų ir licencijų, valstybiniai sertifikavimo ženklai, techniniai projektiniai dokumentai, valstybės valdoma informacija, kurios naudojimą reglamentuoja kiti įstatymai, informacijos apdorojimo programos ir intelektinės veiklos rezultatai;
 - 6) kitas nematerialusis turtas.
4. Valstybės finansinis turtas yra:
 - 1) pagal įstatymus ir kitus teisės aktus iš mokesčių, rinkliavų ir kitų įmokų gaunami valstybės biudžeto, valstybės pinigų fondų piniginiai ištekliai;
 - 2) Lietuvos banko kapitalas;
 - 3) valstybei nuosavybės teise priklausančios vertybiniai popieriai ir turtinės teisės, atsirandančios iš šių vertybinių popierių;
 - 4) reikalavimo teisė į valstybės išduotas paskolas;
 - 5) kitas finansinis turtas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-771](#), 2006-07-18, Žin., 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)

4 straipsnis. Savivaldybių turto sandara

1. Savivaldybių turtas gali būti:
 - 1) ilgalaikis materialusis;
 - 2) nematerialusis;
 - 3) finansinis;
 - 4) trumpalaikis materialusis.
2. Savivaldybių ilgalaikis materialusis turtas yra:
 - 1) žemė, pastatai ir statiniai, įrenginiai ir kiti nekilnojamieji daiktai, nuosavybės teise priklausančios savivaldybei;
 - 2) vietinės reikšmės kilnojamosios ir nekilnojamosios kultūros vertybės ir paminklai, nuosavybės teise priklausančios savivaldybei;
 - 3) kitas ilgalaikis materialusis turtas.
3. Savivaldybių nematerialusis turtas yra:
 - 1) savivaldybių heraldikos objektai;
 - 2) patentai ir licencijos, taip pat teisės, atsirandančios iš patentų ir licencijų, sertifikavimo ženklai, techniniai projektiniai dokumentai, informacijos apdorojimo programos ir intelektinės veiklos rezultatai;
 - 3) kitas nematerialusis turtas.
4. Savivaldybių finansinis turtas yra:
 - 1) pagal įstatymus ir kitus teisės aktus iš mokesčių, rinkliavų ir kitų įmokų gaunami savivaldybės biudžeto piniginiai ištekliai;

- 2) savivaldybės nuosavybės teise priklausantys vertybiniai popieriai ir turtinės teisės, atsirandančios iš šių vertybinių popierių;
- 3) reikalavimo teisė į savivaldybės išduotas paskolas;
- 4) kitas finansinis turtas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1652](#), 2003-06-26, *Žin.*, 2003, Nr. 70-3165 (2003-07-16)

Nr. [X-771](#), 2006-07-18, *Žin.*, 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)

ANTRASIS SKIRSNIS

VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO ĮGIJIMAS

5 straipsnis. Valstybės turto įgijimo būdai

1. Valstybė turtą įgyja:
 - 1) įstatymų nustatyta tvarka gaudama pajamų iš mokesčių, kitų įmokų ir rinkliavų;
 - 2) gaudama pajamų iš valstybės turto valdymo ir naudojimo;
 - 3) pagal sandorius;
 - 4) paveldėdama turtą;
 - 5) įstatymų nustatyta tvarka paimdama visuomenės poreikiams fizinių ir juridinių asmenų, veikiančių Lietuvos Respublikos teritorijoje, turtą;
 - 6) pagal Vyriausybės nutarimą perimdama savivaldybės turtą, jei šį turtą valstybei nusprendžia perduoti savivaldybės taryba;
 - 7) paimdama savo nuosavybės lobį;
 - 8) perimdama teismo sprendimu šeimininkų turtą ir konfiskuojamą turtą;
 - 9) pagal teismo sprendimą perimdama netinkamai laikomas kultūros vertybes;
 - 10) kitais įstatymų nustatytais būdais.
2. Vyriausybė nustato Konfiskuoto, valstybės paveldėto, į valstybės pajamas paimto ar perduoto turto ir lobių apskaitos, įkainojimo, saugojimo, realizavimo ir grąžinimo tvarką.

6 straipsnis. Savivaldybių turto įgijimo būdai

- Savivaldybė turtą įgyja:
- 1) perimdama valstybės turtą, kuris perduodamas savivaldybių nuosavybėn pagal įstatymus;
 - 2) savivaldybės tarybos sutikimu perimdama valstybės turtą savivaldybių savarankiškosioms ir priskirtosioms (ribotai savarankiškoms) funkcijoms įgyvendinti, kai šis turtas perduodamas savivaldybių nuosavybėn pagal Vyriausybės nutarimus;
 - 3) įstatymų nustatyta tvarka gaudama pajamų iš mokesčių, kitų įmokų ir rinkliavų;
 - 4) gaudama pajamų iš savivaldybės turto valdymo ir naudojimo;
 - 5) pagal sandorius;
 - 6) pagal testamentą paveldėdama turtą;
 - 7) pagal teismo sprendimą perimdama šeimininkų turtą;
 - 8) kitais įstatymų nustatytais būdais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-771](#), 2006-07-18, *Žin.*, 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)

TREČIASIS SKIRSNIS

VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMAS, NAUDOJIMAS IR DISPONAVIMAS JUO

7 straipsnis. Valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo subjektai

1. Valstybės turto savininko funkcijas įgyvendina Seimas ir Vyriausybė įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.
2. Valstybės turtą patikėjimo teise valdo, naudoja ir juo disponuoja:
 - 1) Lietuvos bankas, valstybės institucijos, įstaigos ir organizacijos, remdamosi įstatymais ir kitais teisės aktais;
 - 2) valstybės įmonės;
 - 3) savivaldybės – šio Įstatymo 10 straipsnyje nustatytais atvejais;
 - 4) šio Įstatymo 9 straipsnyje nustatytais atvejais kiti juridiniai asmenys – pagal turto patikėjimo sutartį.

3. Subjektų, valdančių, naudojančių valstybės turtą ir disponuojančių juo, teises ir pareigas nustato įstatymai, Vyriausybės nutarimai, šių subjektų įstatai (nuostatai) ir šio Įstatymo 9 straipsnio 4 dalyje nustatytais atvejais – turto patikėjimo sutartis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-771](#), 2006-07-18, *Žin.*, 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)

8 straipsnis. Savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo subjektai

1. Savivaldybių turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja:

1) savivaldybių tarybos pagal Vietos savivaldos įstatymą - įgyvendindamos turto savininko funkcijas;

2) kitos savivaldybių institucijos, savivaldybės įmonės, įstaigos ir organizacijos – patikėjimo teise bei šio Įstatymo 11 straipsnyje nustatytais atvejais kiti juridiniai asmenys – pagal turto patikėjimo sutartį.

2. Subjektų, valdančių, naudojančių savivaldybių turtą ir disponuojančių juo, teises ir pareigas nustato įstatymai, savivaldybių tarybų sprendimai bei tų subjektų įstatai (nuostatai) ir šio Įstatymo 11 straipsnio 3 dalyje nustatytais atvejais – turto patikėjimo sutartis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-771](#), 2006-07-18, *Žin.*, 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)

8¹ straipsnis. Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo principai

Valstybės ir savivaldybių turtas turi būti valdomas, naudojamas ir juo disponuojama vadovaujantis šiais principais:

1) visuomeninės naudos; šis principas reiškia, kad valstybės ir savivaldybių turtas turi būti valdomas, naudojamas ir juo disponuojama rūpestingai, siekiant užtikrinti visuomenės interesų tenkinimą;

2) efektyvumo; šis principas reiškia, kad sprendimais, susijusiais su valstybės ir savivaldybių turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, turi būti siekiama maksimalios naudos visuomenei;

3) racionalumo; šis principas reiškia, kad valstybės ir savivaldybių turtas turi būti tausojamas, nešvaistomas ir racionaliai tvarkomas;

4) viešosios teisės; šis principas reiškia, kad sandoriai dėl valstybės ir savivaldybių turto turi būti sudaromi tik teisės aktų, reglamentuojančių disponavimą valstybės ir (ar) savivaldybių turtu, nustatytais atvejais ir būdais.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [X-771](#), 2006-07-18, *Žin.*, 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)

9 straipsnis. Valstybės turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo patikėjimo teise

1. Valstybės turtas patikėjimo teise valdyti, naudoti ir disponuoti perduodamas Vyriausybės nustatyta tvarka, išskyrus šio Įstatymo 16¹ straipsnio 7 dalyje nustatytą išimtį, jeigu Lietuvos Respublikos įstatymai nenustato kitaip.

2. Valstybės turtą patikėjimo teise valdo, naudoja ir juo disponuoja valstybės įmonė Valstybės turto fondas, o turtą, kuris Vyriausybės nutarimu neperduotas šiam fondui, – valstybės institucijos, Lietuvos bankas, valstybės įmonės, įstaigos ir organizacijos, taip pat šio Įstatymo 10 straipsnyje nustatytais atvejais savivaldybės ir šio Įstatymo 16¹ straipsnyje nustatytais atvejais akcinė bendrovė Turto bankas.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai turi teisę priimti sprendimus, susijusius su valstybės turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, išskyrus sprendimus, susijusius su turto perleidimu kitų asmenų nuosavybėn ar su daiktinių teisių suvaržymu, jei įstatymai nenustato kitaip. Turinti teisę priimti sprendimus dėl valstybės turto perdavimo patikėjimo teise valstybės institucija savo sprendime dėl valstybės turto perdavimo patikėjimo teise turi teisę nustatyti ir kitas patikėto turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo sąlygas.

4. Kitiems juridiniams asmenims valstybės turtas patikėjimo teise gali būti perduotas pagal turto patikėjimo sutartį tik tais atvejais, kai įstatymai jiems priskiria valstybines funkcijas. Sprendimą dėl turto perdavimo patikėjimo teise kitiems juridiniams asmenims priima Vyriausybė. Tokiame sprendime turi būti nurodyta valstybės institucija ar įstaiga, įgaliota sudaryti turto patikėjimo sutartį. Kiti juridiniai asmenys, kuriems valstybės turtas perduotas pagal turto patikėjimo sutartį, negali šio turto perduoti nuosavybės teise kitiems asmenims, jo įkeisti ar kitaip suvaržyti daiktines teises į jį, juo garantuoti, laiduoti ar kitu būdu juo užtikrinti savo ir kitų asmenų prievolių įvykdymą, jo išnuomoti,

suteikti panaudos pagrindais ar perduoti jį kitiems asmenims naudotis kitu būdu. Šis turtas gali būti naudojamas tik įstatymų jiems priskirtoms funkcijoms įgyvendinti. Turto patikėjimo sutartyje gali būti nustatyta ir kitų apribojimų. Turto patikėjimo sutartis pasibaigia Civilinio kodekso nustatytais atvejais. Sutartį sudariusi institucija ar įstaiga privalo atsisakyti patikėjimo sutarties remdamasi Civilinio kodekso 6.967 straipsnio 1 dalies 5 punktu, jei juridinis asmuo (patikėtinis) negali įgyvendinti (ar atsisako) valstybinių funkcijų, kurioms įgyvendinti pagal patikėjimo sutartį buvo perduotas turtas. Valstybės institucija ar įstaiga, sudariusi turto patikėjimo sutartį, privalo prižiūrėti, kad sutartis būtų tinkamai vykdoma. Pasibaigus turto patikėjimo sutarčiai, turtą patikėjimo teise valdo, naudoja ir disponuoja juo sutartį pasirašiusi valstybės institucija ar įstaiga, jei Vyriausybė nenustato kitaip.

5. Patikėjimo teisė į perduodamą valstybės turtą atsiranda nuo turto perdavimo patikėjimo teisės subjektui (patikėtiniui) ir turto perdavimo–priėmimo akto pasirašymo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-771](#), 2006-07-18, *Žin.*, 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)

10 straipsnis. Savivaldybės perduodamo valstybės turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo patikėjimo teise

1. Patikėjimo teise savivaldybės valdo, naudoja ir disponuoja:

1) valstybės turtu, kuris pagal Valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybės įstatymą priskirtas savivaldybių nuosavybei, bet dar neperduotas jų nuosavybės. Jeigu savivaldybė atsisako perimti nuosavybės jai perduodamą valstybės turtą, Vyriausybės nutarimu šis turtas gali būti perduotas valstybės institucijoms, valstybės įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms;

2) valstybės turtu, kuris Vyriausybės nutarimais savivaldybės perduodamas valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) bei priskirtosioms (ribotai savarankiškos) funkcijoms atlikti.

2. Jeigu pasikeičia valstybinės (perduotos savivaldybėms) ar priskirtosios (ribotai savarankiškos) funkcijos ar jų subjektai arba perduotas valstybės turtas tapo nereikalingas šioms funkcijoms įgyvendinti, Vyriausybės nutarimu šis turtas patikėjimo teise gali būti perduotas kitiems šio Įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje nurodytiems subjektams.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-771](#), 2006-07-18, *Žin.*, 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)

11 straipsnis. Savivaldybių turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo

1. Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto savininko funkcijas, remdamasi įstatymais, įgyvendina savivaldybės taryba.

2. Kitos savivaldybių institucijos, savivaldybės įmonės, įstaigos ir organizacijos joms patikėjimo teise perduotą savivaldybės turtą valdo, naudoja bei disponuoja juo pagal įstatymus savivaldybių tarybų sprendimų nustatyta tvarka.

3. Kitiems juridiniams asmenims savivaldybės turtas patikėjimo teise gali būti perduodamas pagal turto patikėjimo sutartį savivaldybių funkcijoms įgyvendinti ir tik tais atvejais, kai jie pagal įstatymus gali atlikti savivaldybių funkcijas. Sprendimą dėl turto perdavimo patikėjimo teise kitiems juridiniams asmenims priima savivaldybės taryba. Tokiame sprendime turi būti nurodyta savivaldybės institucija ar įstaiga, įgaliota sudaryti turto patikėjimo sutartį, ir juridinis asmuo, pagal įstatymus galintis atlikti savivaldybių funkcijas. Kiti juridiniai asmenys, kuriems savivaldybės turtas perduotas pagal turto patikėjimo sutartį, negali šio turto perduoti nuosavybės teise kitiems asmenims, jo įkeisti ar kitaip suvaržyti daiktines teises į jį, juo garantuoti, laiduoti ar kitu būdu juo užtikrinti savo ir kitų asmenų prievolių įvykdymą, jo išnuomoti, suteikti panaudos pagrindais ar perduoti jį kitiems asmenims naudotis kitu būdu. Šis turtas gali būti naudojamas tik savivaldybių funkcijoms įgyvendinti. Turto patikėjimo sutartyje gali būti nustatyta ir kitų apribojimų. Savivaldybės institucija ar įstaiga, sudariusi turto patikėjimo sutartį, privalo prižiūrėti, kad sutartis būtų tinkamai vykdoma. Turto patikėjimo sutartis pasibaigia Civilinio kodekso nustatytais atvejais. Sutartį sudariusi savivaldybės institucija ar įstaiga privalo atsisakyti patikėjimo sutarties remdamasi Civilinio kodekso 6.967 straipsnio 1 dalies 5 punktu, jei juridinis asmuo (patikėtinis) negali (ar atsisako) įgyvendinti savivaldybių funkcijų, kurioms įgyvendinti pagal patikėjimo sutartį buvo perduotas turtas. Pasibaigus turto patikėjimo sutarčiai, turtą patikėjimo teise valdo, naudoja ir juo disponuoja sutartį pasirašiusi savivaldybės institucija ar įstaiga, jei savivaldybės taryba nenustato kitaip.

4. Patikėjimo teisė į perduodamą savivaldybės turtą atsiranda nuo turto perdavimo patikėjimo teisės subjektui (patikėtiniui) ir turto perdavimo–priėmimo akto pasirašymo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-771](#), 2006-07-18, *Žin.*, 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)

12 straipsnis. Teisė naudoti valstybės vardą ir teisė naudotis Lietuvos Respublikos heraldikos objektais

Teisė naudoti valstybės vardą ir teisė naudotis Lietuvos Respublikos heraldikos objektais suteikiama įstatymais arba Vyriausybės nustatyta tvarka, jei įstatymai nenustato naudojimosi šiomis teisėmis tvarkos.

13 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių turto panauda

1. Valstybės ir savivaldybių turtas gali būti perduodamas panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis valstybines ar savivaldybių funkcijas įgyvendinantiems subjektams. Be to, šis turtas panaudos pagrindais gali būti perduodamas vadovaujantis Vyriausybės nustatytais kriterijais ir tvarka šiems subjektams:

1) viešosioms įstaigoms, kai bent vienas iš jų dalininkų yra valstybė ar savivaldybė, kurioms atstovauja valstybės ar savivaldybių institucija, arba viešosioms švietimo įstaigoms, turinčioms Švietimo ir mokslo ministerijos leidimus (licencijas) mokyti, ir viešosioms įstaigoms, tenkinančioms visuomenės interesą muziejų sistemoje;

2) socialinės įmonės statusą turintiems juridiniams asmenims;

3) labdaros ir paramos fondams;

4) asociacijoms ir politinėms partijoms;

5) valstybės ir savivaldybių įmonėms, organizuojančioms orlaivių skrydžius bei eksploatuojančioms oro uostus;

6) kitiems subjektams, jei tai nustatyta įstatymuose arba tarptautinėse sutartyse.

2. Sprendimą dėl valstybės turto perdavimo pagal panaudos sutartį šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems subjektams priima Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Sprendimą dėl savivaldybės turto perdavimo pagal panaudos sutartį šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems subjektams priima savivaldybės taryba ar jos įgaliota institucija. Sprendime turi būti nurodytas panaudos sutarties terminas, taip pat gali būti nurodytos kitos panaudos sąlygos. Šios sąlygos privalo būti įrašytos į panaudos sutartį. Vyriausybės įgaliota institucija sprendimus priima Vyriausybės nustatyta tvarka. Savivaldybės tarybos įgaliota institucija sprendimus priima savivaldybės tarybos nustatyta tvarka. Valstybės ar savivaldybės turto panaudos sutartį sudaro valstybės ar savivaldybės turto valdytojas, valdantis valstybės ar savivaldybės turtą patikėjimo teise.

3. Valstybės ar savivaldybės turto panaudos sutartyje turi būti nustatyta pagal panaudos sutartį perduodamo turto naudojimo paskirtis, panaudos gavėjo pareiga savo lėšomis apdrausti gaunamą turtą ir kitos Civiliniame kodekse nustatytos panaudos sąlygos. Panaudos davėjas privalo nutraukti panaudos sutartį, jei panaudos gavėjas nesiverčia veikla, dėl kurios buvo perduotas valstybės ar savivaldybės turtas, ar šį turtą naudoja ne pagal paskirtį. Panaudos gavėjui, pagerinusiam pagal panaudos sutartį perduotą turtą, už pagerinimą neatlyginama.

4. Asmenys, kuriems valstybės ir savivaldybių turtas perduotas neatlygintinai naudotis, negali jo išnuomoti ar kitaip perduoti naudotis tretiesiems asmenims.

5. Šio straipsnio nuostatos netaikomos, kai vadovaujantis šio Įstatymo 16¹ straipsniu valstybei nuosavybės teise priklausančiam nekilnojamajam turtui suteikiamas pagal panaudos sutartį.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2252](#), 2004-06-01, *Žin.*, 2004, Nr. 96-3520 (2004-06-19)

Nr. [IX-2543](#), 2004-11-04, *Žin.*, 2004, Nr. 168-6175 (2004-11-20)

Nr. [X-771](#), 2006-07-18, *Žin.*, 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)

14 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių materialiojo turto nuoma

1. Sprendimą dėl valstybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos gali priimti valstybės turto valdytojas, jei tas ilgalaikis materialusis turtas:

1) neskirtas šalies gynybai ar saugumui užtikrinti;

2) neįtrauktas į privatizavimo programą;

3) nereikalingas valstybės funkcijoms įgyvendinti.

2. Valstybės ilgalaikis materialusis turtas išnuomojamas viešo konkurso būdu, išskyrus atvejus, kuriais Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis ilgalaikį materialųjį turtą išnuomoja ne konkurso būdu:

1) Vyriausybė, vykdydama Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis, arba kai toks turtas išnuomojamas užsienio valstybių ambasadoms ar konsulinėms įstaigoms, taip pat tarptautinių organizacijų atstovybėms;

2) valstybės turto valdytojas, kai ilgalaikis materialusis turtas išnuomojamas trumpalaikiam neatidėliotinam darbui (avarijų, stichinių nelaimių likvidavimui ir pan.) ar trumpalaikiam renginiui (parodai, sporto varžyboms, pasitarimams, seminarams, šventėms, kultūros renginiams, darbuotojų socialinėms veikloms) organizuoti. Bendra turto nuomos trukmė šiems darbams ar renginiams negali būti ilgesnė kaip 30 dienų per kalendorinius metus.

3. Valstybės trumpalaikis materialusis turtas Vyriausybės nustatyta tvarka gali būti išnuomojamas kartu su ilgalaikiu materialiuoju turtu, jei tuo siekiama užtikrinti efektyvią ilgalaikio materialiojo turto nuomą.

4. Vyriausybė turi nustatyti viešo nuomos konkurso organizavimo taisykles, kuriose turi būti:

1) nuomos konkurso taikymo tvarka;

2) reglamentuotos valstybės turto valdytojo pareigos organizuojant nuomos konkursą;

3) pagrindiniai nuomos sutarties reikalavimai ir patvirtinta pavyzdinė nuomos sutartis.

5. Nuomos sutartyje turi būti nustatyti Vyriausybės ar savivaldybės tarybos numatyto dydžio delspinigiai už nuomininko praleistą nuomos mokesčio mokėjimo terminą, jeigu kiti įstatymai nenustato ko kita. Jei nuomos sutartyje delspinigiai nenustatyti, tai nuomininkas moka 0,05 procento dydžio delspinigius už kiekvieną pavėluotą dieną. Nuomininkui, pagerinusiam išsinuomotą turtą, už pagerinimą neatlyginama.

6. Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio materialusis turtas išnuomojamas savivaldybės tarybos nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-771](#), 2006-07-18, *Žin.*, 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)

15 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių turto apskaita, indeksavimas ir valstybei ir savivaldybėms nuosavybės teise priklausančio turto ataskaita

1. Valstybės ir savivaldybių turto apskaita tvarkoma įstatymų nustatyta tvarka.

2. Viso valstybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitą rengia Statistikos departamentas Vyriausybės nustatyta tvarka. Kiekvienais metais iki rugpjūčio 1 dienos Statistikos departamentas valstybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitos projektą pateikia Valstybės kontrolei, o ši iki spalio 1 dienos pateikia Statistikos departamentui preliminarį išvadą. Statistikos departamentas, įvertinęs Valstybės kontrolės pateiktą preliminarį išvadą, iki lapkričio 1 dienos pateikia Valstybės kontrolei ir Vyriausybei valstybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitą. Vyriausybė kiekvienais metais iki gruodžio 1 dienos, vadovaudamasi šio įstatymo nuostatomis, privalo pateikti Seimui valstybės turto ataskaitą. Pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą Vyriausybės įgaliotos institucijos ir (ar) Finansų ministerijos rengiamas metinis nacionalinis ataskaitų rinkinys apima valstybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitos duomenis.

3. Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaitą rengia savivaldybės administracija Vyriausybės nustatyta tvarka. Šią ataskaitą savivaldybės administracija teikia Vietos savivaldos įstatyme numatytiems savivaldybės institucijoms ir Statistikos departamentui.

4. Valstybei ir savivaldybei nuosavybės teise priklausančio registruotinas turtas turi būti teisės aktų nustatyta tvarka registruojamas viešuosiuose registre.

5. Užtikrinant sprendimų, susijusių su valstybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, kokybę ir jų priėmimo procedūrų koordinavimą, nuo 2009 m. liepos 1 d. naudojama valstybės turto informacinė paieškos sistema. Valstybės turto informacinė paieškos sistema tvarko Vyriausybės įgaliota valstybės institucija ar valstybės įmonė. Vyriausybė tvirtina valstybės turto informacinės paieškos sistemos nuostatus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-771](#), 2006-07-18, *Žin.*, 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)

Nr. [X-1452](#), 2008-03-13, *Žin.*, 2008, Nr. 36-1273 (2008-03-29)

16 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių veikloms įgytas turtas

1. Valstybės institucijos, įmonės, įstaigos ir organizacijos įgytą turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja patikėjimo teise. Įgytas turtas nuosavybės teise priklauso valstybei.

2. Savivaldybės įmonės, įstaigos ir organizacijos įgytą turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja patikėjimo teise. Įgytas turtas nuosavybės teise priklauso savivaldybei.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-771](#), 2006-07-18, Žin., 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)

16¹ straipsnis. Valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimas

1. Valstybės nekilnojamas turtas, reikalingas valstybinėms funkcijoms įgyvendinti, gali būti atnaujinamas laikantis šiame Įstatyme nustatytų principų.

2. Valstybės nekilnojamas turtas gali būti atnaujinamas, kai jis neatitinka valstybės įmonių, įstaigų ar organizacijų poreikių įgyvendinant valstybines funkcijas. Turtas gali būti atnaujinamas jį rekonstruojant arba įsigyjant (perkant, statant ir pan.) naują nekilnojamąjį turtą. Valstybės nekilnojamas turtas atnaujinamas įsigyjant naują nekilnojamąjį turtą tuo atveju, kai turimą valstybės nekilnojamąjį turtą netikslinga atnaujinti rekonstrukcijos būdu. Atnaujinant valstybės nekilnojamąjį turtą rekonstrukcijos būdu, aukciono būdu gali būti parduodamas valstybės nekilnojamas turtas, kuris į Vyriausybės patvirtintą atnaujinamo valstybės nekilnojamojo turto sąrašą įtrauktas kaip valstybės turto valdytojų poreikių atliekant valstybės funkcijas neatitinkantis parduodamas nekilnojamas turtas.

3. Valstybės nekilnojamas turtas atnaujinamas pagal Vyriausybės patvirtintą atnaujinamo valstybės nekilnojamojo turto sąrašą. Atnaujinamo valstybės nekilnojamojo turto sąrašo sudarymo tvarką nustato Vyriausybė.

4. Valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo organizavimo ir koordinavimo funkcijas įgyvendina akcinė bendrovė Turto bankas (valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo organizatorius). Valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo organizatoriaus veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos akcinės bendrovės Turto banko įstatų patvirtinimo įstatymas ir kiti teisės aktai.

5. Atnaujinant valstybės nekilnojamąjį turtą, valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo organizatorius, valstybės turto valdytojas ir valstybės biudžeto asignavimų valdytojas, jei valstybės turto valdytojas nėra valstybės biudžeto asignavimų valdytojas, sudaro susitarimą, kuriame turi būti nurodyta:

1) kad valstybės turto valdytojas, valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo organizatoriui perduodantis nekilnojamąjį turtą patikėjimo teise (jeigu reikalinga), šiuo ar kitu suteikiamu valstybės funkcijoms įgyvendinti reikalingu nekilnojamoju turtu naudosis panaudos teisėmis tol, kol atnaujintas nekilnojamas turtas jam bus perduotas patikėjimo teise; taip pat panaudos gavėjo pareiga apdrausti nekilnojamąjį turtą ir aptartos kitos panaudos sąlygos ir tvarka;

2) valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo organizatoriui perduodamo valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo terminai;

3) valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo organizatoriaus veiksmams atnaujinant perduotą valstybės nekilnojamąjį turtą, kaip susitarimo šalys pasiskirsto funkcijas atnaujinant valstybės nekilnojamąjį turtą;

4) kiek tikslinės paskirties, skolintų lėšų susitarimo šalys įdės įgyvendindamos valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo investicinį projektą;

5) valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo reikalingo papildomo finansavimo šaltiniai (jeigu reikalinga);

6) valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo organizatoriui mokamas atlygis už valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo organizavimą;

7) kaip bus atsiskaitoma su valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo organizatoriumi už savų ar skolintų lėšų panaudojimą atnaujinant valstybės nekilnojamąjį turtą.

6. Šio straipsnio 5 dalyje nurodytam susitarimui turi pritarti valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo organizatoriaus valdyba. Jeigu valdyba susitarimui nepritaria, valstybės turto valdytojas turi teisę sprendimo projektą teikti svarstyti Vyriausybei. Vyriausybės sprendimas yra galutinis.

7. Valstybės nekilnojamojo turto, kuris įtrauktas į Vyriausybės patvirtintą atnaujinamo valstybės nekilnojamojo turto sąrašą, valdytojas po šio straipsnio 5 dalyje numatyto susitarimo sudarymo savo sprendimu perduoda turtą valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo organizatoriui patikėjimo teise (jeigu reikalinga). Jeigu valstybės nekilnojamas turtas atnaujinamas įsigyjant naują nekilnojamąjį turtą, šį turtą patikėjimo teise valdo valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo organizatorius, jeigu Vyriausybė nenusprendžia kitaip, iki atnaujinto turto perdavimo valstybės turto valdytojui. Nekilnojamas turtas, atnaujintas įgyjant naują nekilnojamąjį turtą, yra valstybės nuosavybė.

8. Valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo organizatorius jam perduotą valstybės nekilnojamąjį turtą, kurį reikia atnaujinti išigyjant naują turtą, arba valstybės nekilnojamąjį turtą, kurį reikia parduoti valstybės nekilnojamąjį turtą atnaujinant rekonstrukcijos būdu, parduoda aukciono būdu Vyriausybės nustatyta tvarka. Kartu su šiuo turtu parduodamas jam priskirtas valstybinės žemės sklypas, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus. Įstatymų reikalaujamos formos atnaujinamo valstybės nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutartis su aukciono laimėtoju turi būti sudaryta per trisdešimt dienų nuo turto pardavimo aukcione. Jeigu kartu su atnaujinamu valstybės nekilnojamoju turtu aukcione parduodamas jam priskirtas valstybinės žemės sklypas, įstatymų reikalaujamos formos šio žemės sklypo pirkimo–pardavimo sutartis su aukciono laimėtoju turi būti sudaryta per dešimt dienų nuo momento, kai pirkėjas sumoka visas pagal atnaujinamo valstybės nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutartį jam priklausančias mokėti sumas. Lėšos, gautos už perduotą valstybės nekilnojamąjį turtą ir kartu perduotą jam priskirtą valstybinės žemės sklypą, naudojamos su turto atnaujinimu susijusioms prievolėms įvykdyti, Vyriausybės nustatyta tvarka apskaičiuotam atlygiui už valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo koordinavimą, organizavimą mokėti ir kitoms faktinėms su turto įsigijimu susijusioms išlaidoms padengti.

9. Jeigu, pardavus nekilnojamąjį turtą, kurį reikia atnaujinti, ir atskaičius šio straipsnio 8 dalyje numatytas išlaidas, lieka nepanaudotų lėšų, jos gali būti Vyriausybės nustatyta tvarka naudojamos tik kito valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimui prioritetą teikiant valstybės turto valdytojo poreikių tenkinimui.

10. Valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo organizatorius Finansų ministerijos pritarimu turi teisę skolintis lėšų, kurių reikia valstybės nekilnojamajam turtui atnaujinti. Valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo organizatorius prievolių, susijusių su valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimu, įvykdymui užtikrinti gali įkeisti atnaujinamą valstybės nekilnojamąjį turtą, išskyrus Seimo rūmus, Vyriausybės rūmus, Lietuvos Respublikos Prezidento rezidenciją, Ministro Pirmininko rezidenciją ir kitą turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė.

11. Valstybės nekilnojamojo turto atnaujinimo organizatoriaus prašymu Vyriausybė jos nustatyta tvarka turi teisę skolintis lėšų, reikalingų valstybės nekilnojamajam turtui atnaujinti. Prireikus Vyriausybei atstovaujanti Finansų ministerija šiam tikslui turi teisę valstybės vardu skolintis lėšų vidaus ir užsienio rinkose imdama paskolas, išleisdama Vyriausybės vertybinius popierius ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [X-771](#), 2006-07-18, Žin., 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1714](#), 2008-07-15, Žin., 2008, Nr. 87-3471 (2008-07-31)

17 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių turto perdavimas kitų subjektų nuosavybėn

1. Valstybei nuosavybės teise priklausančias turtas kitų subjektų nuosavybėn perduodamas:

- 1) jį privatizuojant pagal įstatymus;
- 2) parduodant pastatus ar jų dalis, statinius ar įrenginius užsienio valstybėms jų diplomatinėms ir konsulinėms įstaigoms įkurti, taip pat tarptautinėms organizacijoms jų atstovybėms įkurti;
- 3) parduodant užsienio valstybėje esantį nekilnojamąjį turtą;
- 4) nematerialųjį ir materialųjį turtą (išskyrus nekilnojamuosius daiktus) Vyriausybės nutarimu perduodant savivaldybių nuosavybėn savivaldybių savarankiškosioms ir priskirtosioms (ribotai savarankiškoms) funkcijoms įgyvendinti;
- 5) nekilnojamuosius daiktus Vyriausybės nutarimu perduodant savivaldybių nuosavybėn savivaldybių savarankiškosioms ir priskirtosioms (ribotai savarankiškoms) funkcijoms įgyvendinti, jei šis turtas yra pripažintas nereikalingu pagal šio Įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 8 punkto nuostatas;
- 6) valstybei priklausančių viešųjų įstaigų dalininko (savininko) teises Vyriausybės nutarimu perduodant savivaldybėms savivaldybių savarankiškosioms ir priskirtosioms (ribotai savarankiškoms) funkcijoms įgyvendinti;

7) kitais šio Įstatymo ir kitų įstatymų nustatytais būdais.

2. Savivaldybei nuosavybės teise priklausančias turtas kitų subjektų nuosavybėn perduodamas:

- 1) jį privatizuojant pagal įstatymus;
- 2) perduodant jį valstybės arba kitos savivaldybės nuosavybėn;
- 3) kitais šio Įstatymo ir kitų įstatymų nustatytais būdais.

3. Sprendimą dėl šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodyto turto pardavimo užsienio valstybėms jų diplomatinėms ir konsulinėms įstaigoms įkurti, taip pat tarptautinėms organizacijoms jų

atstovybėms įkurti ir sprendimą dėl šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodyto užsienio valstybėje esančio turto pardavimo priima Vyriausybė. Tokiame sprendime turi būti nurodyta valstybės institucija ar įstaiga, įgaliota sudaryti turto pirkimo–pardavimo sutartį. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytas turtas parduodamas jį įvertinus pagal Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymą. Šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytas turtas parduodamas rinkos kaina.

4. Savivaldybės turtas savivaldybės tarybos sprendimu gali būti perduotas valstybės arba kitos savivaldybės nuosavybėn, kai yra atitinkamai Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos arba kitos savivaldybės tarybos sutikimas. Užsienio valstybėje esantis savivaldybės nekilnojamas turtas rinkos kaina parduodamas savivaldybės tarybos sprendimu.

5. Valstybės ir savivaldybių turtas negali būti perduodamas kitiems juridiniams ar fiziniams asmenims ar kitaip susiejamas su turtu jungtinės veiklos sutarties pagrindu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1548](#), 2003-04-29, *Žin.*, 2003, Nr. 47-2065 (2003-05-14)

Nr. [X-771](#), 2006-07-18, *Žin.*, 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)

18 straipsnis. Neteko galios.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-771](#), 2006-07-18, *Žin.*, 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)

***19 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių turto investavimas**

1. Valstybės ir savivaldybių turto investavimas – tai valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto, kaip įnašo, perdavimas:

1) viešajai įstaigai, akcinei bendrovei ar uždarajai akcinei bendrovei vykdant steigimo sutartyje prisiimtus steigėjo turtinius įsipareigojimus;

2) didinant viešosios įstaigos dalininkų kapitalą arba akcinės bendrovės ar uždarnosios akcinės bendrovės įstatinį kapitalą, jei valstybė ir (ar) savivaldybė yra jų dalyvė;

3) viešajai įstaigai nustatant (formuojant) dalininkų kapitalą, jei teisės aktų nustatyta tvarka biudžetinė įstaiga pertvarkoma į viešąją įstaigą;

4) akcinei bendrovei ar uždarajai akcinei bendrovei nustatant (formuojant) įstatinį kapitalą, jei teisės aktų nustatyta tvarka valstybės ar savivaldybės įmonė pertvarkoma į akcinę bendrovę ar uždarają akcinę bendrovę;

5) steigiamiems ar įsteigtiems kitos teisinės formos juridiniams asmenims, kurių veiklos tikslas yra tarptautinis bendradarbiavimas, kai tuo siekiama užtikrinti tinkamą įstatymuose numatytų valstybės ar savivaldybių funkcijų įgyvendinimą;

6) įsigyjant Lietuvos Respublikoje arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje įsteigto ir sukaupus lėšas Lietuvos Respublikoje investuojančio investicinio fondo, kuris yra privataus kapitalo kolektyvinio investavimo subjektas, siūlomų investicinių vienetų. Šis punktas netaikomas savivaldybių turto investavimui.

****2.** Sprendimą dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto investavimo priima Vyriausybė. Sprendimą dėl savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto investavimo priima savivaldybės taryba. Prieš priimant tokį sprendimą būtina jį ekonomiškai ir socialiai pagrįsti. ***Sprendimai dėl valstybės ir savivaldybių turto investavimo priimami vadovaujantis Vyriausybės nustatytais kriterijais ir tvarka.***

3. Valstybės ar savivaldybių turtas negali būti investuojamas įmonei ar vertybiniais popieriais įsigyti iš fizinių ir privačiųjų juridinių asmenų, taip pat privačiam juridiniam asmeniui steigti, išskyrus šio ir kitų įstatymų nustatytus atvejus.

4. Valstybė ar savivaldybė gali turtą investuoti įsigydama steigiamos arba didinančios įstatinį kapitalą akcinės bendrovės ar uždarnosios akcinės bendrovės akcijų, kurios visuotiniame akcininkų susirinkime valstybei ar savivaldybei (-ėms) arba joms kartu suteikia daugiau kaip 50 procentų balsų.

5. Valstybė gali investuoti turtą įsigydama investicinio fondo investicinių vienetų, jeigu:

1) investicinio fondo investavimo strategija, investicijų apribojimai, specializacija geografinėje zonoje arba ūkio šakoje atitinka valstybės mažų ir vidutinių įmonių plėtros skatinimo politikos tikslus ir kryptis;

2) investicinis fondas yra uždaro tipo;

3) investicinio fondo sudarymo dokumentuose įtvirtintos sąlygos, kad investuotojai atstovauja savo interesams priimant sprendimus;

4) investicinio fondo sudarymo dokumentuose nustatyta, kad, priimant investicinius sprendimus, kiekvienai investicijai parengiamas detalus investicinis pasiūlymas, kuriame pateikiama

įmonės gaminių ar teikiamų paslaugų rinkos ir pardavimų analizė, pelningumo raida ir prognozės, planuojama investicijų grąža ir (ar) kita sprendimui priimti reikalinga informacija;

5) investicinio fondo valdymo įmonė atitinka Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus ir atrenkama viešo konkurso būdu;

6) investicinio fondo valdymo įmonė yra privatus juridinis asmuo, kurio vadovai turi Vertybinių popierių komisijos patvirtintą investavimo patirtį.

Pastaba. *Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo **19 straipsnis** (Žin., 2003, Nr. [57-2534](#); 2006, Nr. [87-3397](#); 2008, Nr. [19-673](#)) **ta apimtimi**, kuria nėra nustatyti turto investavimo kriterijai, kurie *inter alia* leistų diferencijuoti valstybės turto investavimą atsižvelgiant į investuojamo turto specifiką ir reikšmę bendrai tautos gerovei bei kitas konstituciškai reikšmingas aplinkybes, **prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 128 straipsnio 2 daliai**.

Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo **19 straipsnio 2 dalies (2006 m. liepos 18 d. redakcija; Žin., 2006, Nr. 87-3397) **nuostata** „Sprendimai dėl valstybės ir savivaldybės turto investavimo priimami vadovaujantis Vyriausybės nustatytais kriterijais ir tvarka“ **ta apimtimi**, kuria pavedama Lietuvos Respublikos Vyriausybei nustatyti valstybės ir savivaldybės turto investavimo kriterijus, **prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui**.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2009-03-02, Žin., 2009, Nr. 25-988 (2009-03-05)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1586](#), 2003-05-27, Žin., 2003, Nr. 57-2534 (2003-06-13)

Nr. [X-771](#), 2006-07-18, Žin., 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)

Nr. [X-1440](#), 2008-01-29, Žin., 2008, Nr. 19-673 (2008-02-14)

19¹ straipsnis. Valstybės ir savivaldybių turtinių ir neturtinių juridinio asmens dalyvio teisių atstovavimas

Valstybės ir savivaldybių turtinės ir neturtinės teisės viešosiose įstaigose, akcinėse bendrovėse, uždaroiose akcinėse bendrovėse ir kitos teisinės formos juridiniuose asmenyse įgyvendinamos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [X-771](#), 2006-07-18, Žin., 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)

20 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių turto įkeitimas

1. Valstybės turtas negali būti įkeistas, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje ir šio Įstatymo 16¹ straipsnio 10 dalyje nustatytas išimtis.

2. Valstybės ar savivaldybės įmonė teise įkeisti ilgalaikį materialųjį turtą naudojami pagal Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymą.

3. Savivaldybei nuosavybės teise priklausantis ilgalaikis materialusis turtas gali būti įkeistas įstatymų nustatytais atvejais savivaldybės tarybos sprendimu tarybos nustatyta tvarka. Nematerialusis, finansinis ir materialusis trumpalaikis savivaldybių turtas negali būti įkeistas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-771](#), 2006-07-18, Žin., 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)

21 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių turto apskaitos, valdymo, naudojimo ir disponavimo juo kontrolė

1. Valstybės turto apskaitą, valdymą, naudojimą ir disponavimą juo kontroliuoja valstybės institucijos, valstybės įmonės, įstaigos ar organizacijos vidaus audito tarnyba (vidaus auditoriai) ir Valstybės kontrolė.

2. Valstybės kontrolė kasmet iki gruodžio 1 dienos pateikia Seimui išvadą dėl šio Įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje nurodytos ataskaitos.

3. Savivaldybės turto apskaitą, valdymą, naudojimą ir disponavimą juo kontroliuoja savivaldybės kontrolierius (kontrolieriaus tarnyba) ir Valstybės kontrolė.

4. Savivaldybės kontrolierius (kontrolieriaus tarnyba) pateikia savivaldybės tarybai (tarybos nustatyta tvarka bei terminais) išvadą dėl šio Įstatymo 15 straipsnio 3 dalyje nurodytos ataskaitos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-771](#), 2006-07-18, Žin., 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)

KETVIRTASIS SKIRSNIS
NEREIKALINGO ARBA NETINKAMO (NEGALIMO) NAUDOTI VALSTYBĖS IR
SAVIVALDYBIŲ TURTO PERLEIDIMAS IR NURAŠYMAS

22 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių turto pripažinimas nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti

1. Nematerialusis turtas, ilgalaikis ir trumpalaikis materialusis turtas pripažįstamas nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti, kai:

- 1) jis fiziškai nusidėvi;
- 2) jis funkciškai (technologškai) nusidėvi;
- 3) jis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pripažįstamas avariniu;
- 4) jis sugenda ar sugadinamas;
- 5) jis stichinių nelaimių, avarijų metu sunaikinamas (sugadinamas) ir šis faktas atitinkamai įforminamas;

6) jo negalima naudoti dėl trečiųjų asmenų veikos ir šis faktas yra tinkamai įformintas. Pripažinto negalimu naudoti dėl trečiųjų asmenų veikos materialiojo turto vertė perkeliama į finansinį turtą (gautinas lėšas);

7) jis trukdo statyti naujus statinius arba rekonstruoti esamus statinius ar teritorijas. Ši nuostata taikoma tik nekilnojamiesiems daiktams, išskyrus nekilnojamąsias kultūros vertybes, nustatyta tvarka suderinus naujos statybos ar rekonstravimo projektą;

8) jis nereikalingas valstybės ar savivaldybės funkcijoms įgyvendinti ir (ar) nelieka kur jį pritaikyti.

2. Nematerialusis turtas, ilgalaikis ir trumpalaikis materialusis turtas gali būti pripažintas nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti, kai jį atnaujinti ekonomiškai netikslinga, išskyrus šio straipsnio 1 dalies 8 punkte nustatytą atvejį. Laikoma, kad turtą atnaujinti ekonomiškai netikslinga, kai jo remonto (rekonstravimo) išlaidos lygios naujo tokios pat paskirties ir to paties pajėgumo turto įsigijimo kainai ar ją viršija.

3. Nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti turtu negali būti pripažįstama žemė, miškai, vidaus vandenys ir finansinis turtas.

4. Sprendimą dėl valstybės ar savivaldybių turto pripažinimo nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti priima turto valdytojas, išskyrus šio Įstatymo 9 straipsnio 4 dalyje bei 11 straipsnio 3 dalyje numatytus atvejus. Sprendimas dėl turto, kurį valdo šio Įstatymo 9 straipsnio 4 dalyje bei 11 straipsnio 3 dalyje numatyti asmenys, pripažinimo nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti priimamas jį gražinus valstybės ar savivaldybės institucijai ar įstaigai, sudariusiai sutartį. Pagal šio straipsnio 1 dalies 8 punkto nuostatas priimami turto valdytojų sprendimai dėl valstybės nekilnojamųjų daiktų pripažinimo nereikalingais valstybės ir savivaldybės funkcijoms įgyvendinti turi būti suderinti su Vyriausybės įgaliota institucija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1476](#), 2003-04-03, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1721 (2003-04-24)

Nr. [X-771](#), 2006-07-18, *Žin.*, 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)

23 straipsnis. Nereikalingo arba netinkamo (negalimo) naudoti valstybės ir savivaldybių turto panaudojimas ir nurašymas

1. Panaudoti nereikalingą ar netinkamą (negalimą) naudoti valstybės ar savivaldybės nematerialųjį, ilgalaikį ir trumpalaikį materialųjį turtą, išskyrus šio Įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodytą atvejį, galima šiais būdais:

- 1) perduodant patikėjimo teise 9, 10 ir 11 straipsniuose nustatytais atvejais ir tvarka;
- 2) perduodant pagal panaudos sutartį šio Įstatymo 13 straipsnyje nustatytais atvejais ir tvarka;
- 3) investuojant šio Įstatymo 19 straipsnyje nustatytais atvejais ir tvarka;
- 4) parduodant viešuose prekių aukcionuose (išskyrus nekilnojamuosius daiktus bei Lietuvos Respublikos diplomatinį atstovybių, konsulinių įstaigų ir atstovybių prie tarptautinių organizacijų valdomą turtą) Vyriausybės nustatyta tvarka;

5) nekilnojamuosius daiktus parduodant pagal Valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatymą;

6) parduodant Lietuvos Respublikos diplomatinį atstovybių, konsulinių įstaigų ir atstovybių prie tarptautinių organizacijų valdomą turtą (išskyrus nekilnojamuosius daiktus) Vyriausybės nustatyta tvarka;

7) perduodant valstybės ar savivaldybių nuosavybėn šio Įstatymo 6 ir 17 straipsniuose nustatytais atvejais ir tvarka;

8) gyvūnus parduodant ar perleidžiant Vyriausybės ar savivaldybės tarybos nustatyta tvarka.

2. Jeigu nereikalingo arba netinkamo (negalimo) naudoti valstybės ar savivaldybių ilgalaikio, trumpalaikio materialiojo turto negalima panaudoti nė vienu iš šio straipsnio 1 dalies 1–7 punktuose nurodytų būdų, jis turi būti nurašomas ir išardomas, o liekamosios medžiagos įtraukiamos į apskaitą. Likusį turtą, taip pat turtą, kurio išardymo išlaidos viršija laukiamą liekamųjų medžiagų vertę, galima likviduoti pašalinus kenksmingumą, jei reikia. Likviduojamas ir nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti pripažintas nematerialusis turtas. Jeigu nereikalingų arba netinkamų (negalimų) naudoti valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančių gyvūnų negalima panaudoti šio straipsnio 1 dalies 8 punkte nurodytu būdu, jie turi būti nurašomi šio straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka.

3. Su valstybės paslaptis sudarančia informacija susijusio turto, kuris laikantis nustatytos valstybės paslaptis sudarančios informacijos apsaugos reikalavimų privalomai turi būti sunaikintas, kai tampa nereikalingas arba netinkamas (negalimas) naudoti, sąrašą sudaro naikintino turto valdytojas, t. y. paslapčių subjektais esančios valstybės ar savivaldybių institucijos bei jų steigiamos įmonės ir įstaigos, kurių veikla yra susijusi su įslaptintos informacijos naudojimu ar jos apsauga ir kurioms Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo nustatyta tvarka suteikiama teisė įslaptinti bei išslaptinti informaciją, suderinusios ją su Lietuvos Respublikos paslapčių apsaugos koordinavimo komisija.

4. Valstybės ar savivaldybės institucija, įmonė, įstaiga ar organizacija, panaudojusi turtą šio straipsnio 1 dalyje, išskyrus 1 dalies 2 punktą, nurodytais būdais, turi jį nurašyti.

5. Šio Įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodytu atveju nepadengta finansinio turto (gautinų lėšų) dalis nurašoma įsiteisėjus prokuroro nutarimui ar ikiteisminio tyrimo teisėjo sprendimui dėl ikiteisminio tyrimo nutraukimo arba teismo ar teisėjo nutarimui nutraukti administracinio teisės pažeidimo bylą.

6. Valstybės ir savivaldybių turtas, pripažinus jį nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti, nurašomas, išardomas ir likviduojamas Vyriausybės nustatyta tvarka. Valstybei ar savivaldybei priklausantys gyvūnai, pripažinti nereikalingais arba netinkamais (negalimais) naudoti, numarinami Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

7. Pardavus nereikalingą arba netinkamą (negalimą) naudoti valstybės ir savivaldybių turtą, atskaičius jo saugojimo ir pardavimo išlaidas, gautos lėšos skiriamos:

1) investicijoms į valstybės ar savivaldybės įmonę, valdžiusią šį turtą;

2) kai turtą valdo valstybės ar savivaldybių institucijos, įstaigos ir organizacijos, – 50 procentų atitinkamai į valstybės ar savivaldybės biudžetą ir 50 procentų institucijoms, įstaigoms ir organizacijoms.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-771](#), 2006-07-18, *Žin.*, 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)

24 straipsnis. Nereikalingo arba netinkamo (negalimo) naudoti valstybės ir savivaldybių turto perdavimas patikėjimo teise 23 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytiems asmenims

1. Turto valdytojas Vyriausybės nustatyta tvarka perduoda patikėjimo teise nereikalingą arba netinkamą (negalimą) naudoti valstybės turtą 23 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytiems asmenims.

2. Nereikalingas arba netinkamas (negalimas) naudoti savivaldybių turtas iš vienos savivaldybės institucijos, įstaigos, organizacijos kitai, taip pat valstybės institucijai, įstaigai, organizacijai bei šio Įstatymo 11 straipsnio 3 dalyje nurodytiems asmenims perduodamas savivaldybės tarybos nustatyta tvarka.

3. Kai turtas perduodamas patikėjimo teise kitam naudotojui, turto perėmėjas jį įtraukia į apskaitą, o turto perdavėjas nurašo.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 71 straipsnio antrąja dalimi, skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1219](#), 99.06.08, Žin., 1999, Nr.55-1772 (99.06.23)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO ĮSTATYMO 13 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1686](#), 00.05.18, Žin., 2000, Nr.47-1340 (00.06.09)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2000 m. liepos 1 d.

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-351](#), 2001-06-05, Žin., 2001, Nr. 52-1810 (2001-06-20)

VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO ĮSTATYMO 15 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-383](#), 2001-06-19, Žin., 2001, Nr. 56-1981 (2001-06-30)

VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO ĮSTATYMO 25 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-567](#), 2001-10-23, Žin., 2001, Nr. 93-3258 (2001-11-07)

VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO ĮSTATYMO 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-657](#), 2001-12-17, Žin., 2001, Nr. 112-4076 (2001-12-30)

VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO ĮSTATYMO 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Įstatymas įsigalioja nuo 2002 m. balandžio 1 d.

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-900](#), 2002-05-23, Žin., 2002, Nr. 60-2412 (2002-06-19)

VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija

Šio Įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 13 straipsnio 3 dalies ir 14 straipsnio 5 dalies nuostatos dėl neatlyginimo už perduoto turto pagerinimą netaikomos sutartims, kurios buvo sudarytos iki šio Įstatymo įsigaliojimo.

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1476](#), 2003-04-03, Žin., 2003, Nr. 38-1721 (2003-04-24)

VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO ĮSTATYMO 22 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja kartu su Lietuvos Respublikos baudžiamuoju kodeksu (Žin., 2000, Nr. [89-2741](#)) ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksu (Žin., 2002, Nr. [37-1341](#)), t.y. nuo 2003 m. gegužės 1 d.

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1548](#), 2003-04-29, Žin., 2003, Nr. 47-2065 (2003-05-14)
VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO
ĮSTATYMO 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-1586](#), 2003-05-27, Žin., 2003, Nr. 57-2534 (2003-06-13)
VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO
ĮSTATYMO 19 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-1652](#), 2003-06-26, Žin., 2003, Nr. 70-3165 (2003-07-16)
VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO
ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-2252](#), 2004-06-01, Žin., 2004, Nr. 96-3520 (2004-06-19)
PELNO MOKESČIO ĮSTATYMO, VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO
IR DISPONAVIMO JUO ĮSTATYMO IR VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO
ĮSTATYMAS

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-2543](#), 2004-11-04, Žin., 2004, Nr. 168-6175 (2004-11-20)
VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO
ĮSTATYMO 13 STRAIPSNIO PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMAS

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [X-771](#), 2006-07-18, Žin., 2006, Nr. 87-3397 (2006-08-08)
VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO
ĮSTATYMO 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, 18
STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 8¹, 16¹, 19¹
STRAIPSNIAIS ĮSTATYMAS
Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo **15 straipsnio 5 dalies**
pakeitimas įsigalioja nuo **2008 m. sausio 1 d.**; įstatymo papildymas **16¹ straipsniu** įsigalioja nuo **2007 m. sausio**
1 d.

15.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [X-1440](#), 2008-01-29, Žin., 2008, Nr. 19-673 (2008-02-14)
VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO
ĮSTATYMO 19 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo pakeitimo įstatymo
įsigaliojimo dieną, t.y. nuo 2008 m. kovo 1 d.

16.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [X-1452](#), 2008-03-13, Žin., 2008, Nr. 36-1273 (2008-03-29)
VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO
ĮSTATYMO 15 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

17.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [X-1714](#), 2008-07-15, Žin., 2008, Nr. 87-3471 (2008-07-31)
VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO
ĮSTATYMO 16(1) STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

Konstitucinio Teismo nutarimai:

1.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2009-03-02, Žin., 2009, Nr. 25-988 (2009-03-05)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS ĮSTATYMO 10 STRAIPSNIO 1 DALIES (2008 M. VASARIO 1 D. REDAKCIJA) NUOSTATŲ IR 11 STRAIPSNIO (2008 M. VASARIO 1 D. REDAKCIJA) 1 DALIES 1 PUNKTO ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

*** Pabaiga ***

Redagavo Aušrinė Trapinskienė (2009-03-09)

autrap@lrs.lt